

*Vianoce sú sviatky lásky,
všetci nech zhodia
tie zlé masky.
Každý nech sa raduje,
zabáva a boduje.
Stromček v izbe krásne svieta,
to radosť urobiť vie ti.
Kapor, šalát, kapustnica,
červenajú sa mi líca.
Všade počuť koledy,
ako nikdy dovtedy.
Sú to sviatky hojnosti,
pokoja a radosti.*

VIANOCE, VIANOCE, SVÄTÁ NOC...

SYMBOLY VIANOC...

Štedrému dňu v kresťanských krajinách predchádza advent. Veľa ľudí vôbec netuší, čo to slovo znamená. Domnievame sa neraz, že to slovo má čosi spoločné s hektickými predvianočnými nákupmi. Pritom advent (z latinského „príchod“) znamená prípravný vianočný čas, ktorý sa začína štyri týždne pred samotnými Vianocami. Je to čas stíšenia, upokojenia a pokojného rozjímajia.

K adventu a Vianociam neodmysliteľne patria vonkajšie prvky a symboly spoluutvárajúce vianočnú atmosféru. Tie robia Vianoce Vianocami aj navonok. Zoberme si napríklad taký vianočný stromček a adventný veniec. Nie každý vie, že ich tradícia je relatívne mladá, pochádza totiž z 18. či 19. storočia. O niečo staršia je tradícia jaslíčiek, ktorá siaha až k svätému Františkovi z Assisi. Bol to práve tento svätec, ktorý si v lesnej jaskyni neďaleko Grécie v Umbrii večer na sviatok Narodenia Pána postavil prvé figúrky zobrazujúce svätú rodinu v betlehemskej maštali s dieťaťom v jasliah, trocha mudrcmi z Východu a pastiermi s ovečkami. Bolo to v 13. storočí. Ako prostriedok ľudovej zbožnosti sa tradícia betlehemov čoskoro rozšírila do Európy a stala sa pevnou súčasťou vianočných zvykov aj u nás.

SPIEVATE SI CEZ SVIATKY KOLEDY?

Jedným z najstarších vianočných zvykov je tiež spievanie typických piesní – Vianočných kolied. Stačí pár notoricky známych tónov, aby sa nám vianočný pocit pripomenul šteklením v žalúdku hoci aj uprostred augusta. Vianočné koledy počuť v týchto dňoch snáď zo všetkých kútov. Dokážu rozjasniť celý deň, spríjemniť chvíle strávené pri pečení, pri zdobení stromčeka či pri rozbalovaní darčiekov. Určite aj vy máte obľúbenú hárku tradičných vianočných piesní, ktoré vo vašej domácnosti nastolia tú správnu atmosféru. Vianočné tóny ne-

musíte iba počuť. Ak máte príležitosť, zaspievajte si ich aj vy. Na slová tých najznámejších si iste spomeniete z detstva a ak ste už zabudli, tu je pár textov na osvieženie pamäti.

Rolníčky, rolníčky..

*Hurá, už je sneh, rozlieha sa smiech.
Deti kričia, zvonček znie, biele mámenie.
Sneh je vokol nás, svetlu dáva jas.
Rozlieha sa zvonenie, zima je tu zas.*

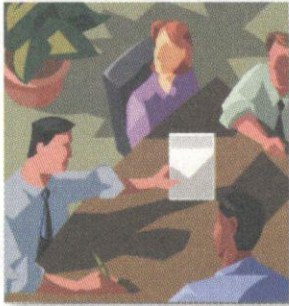
*Rolníčky, rolníčky, kto vám dal ten hlas?
Ježiško maličký a či Mikuláš?
Rolníčky, rolníčky, prinášajú sneh,
Piesne našej mamičky, Vianoce a smiech.*

ROLNÍČKY

Pesničku pod One Horse Open Sleigh zložil v roku 1857 James Lord Pierpont. Pôvodný text sa podstatne líši od toho dnešného a aj refrén má trochu inú melódiu. Po úprave textu i hudby neznámym autorom pieseň zmenila názov na Rolníčky (Jingle Bells) a stala sa jednou z najpopulárnejších vianočných kolied preloženou do mnohých jazykov.

Atmosféru Vianoc a vianočné koledy milujú aj naši rakúski susedia. Práve od nich pochádza zďa najslávnejšia vianočná pieseň všetkých čias, nádherná Tichá noc, ktorá sa stala súčasťou aj našich Vianoc a kultúrneho dedičstva. Jej autorstvo počas takmer dvoch storočí pripisovali takým veľkým, ako sú Mozart, Haydn či Beethoven. Pravda je však inde.

pokračovanie na str.4

O čom rokovalo OZ

24. zasadnutie OZ zo dňa 5.11.2009

PROGRAM:

1. Zahájenie zasadnutia
2. Kontrola plnenia uznesení z predchádzajúceho zasadnutia
3. Úprava rozpočtu na rok 2009
4. Prevádzkový poriadok cintorín
5. Návrh úpravy VZN:
 - VZN o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady
 - VZN pre predaj výrobkov a poskytovanie služieb na trhovách miestach
 - VZN o pamätihodnostiach obce Dolné Srnie
6. Nájomná zmluva školský byt
7. Podmienky predaja časti pozemku pre 20 b.j. Dolné Srnie
8. Rôzne
9. Diskusia
10. Záver

OZ sa riadi predloženým programom.

V bode č.3 – úprava rozpočtu na rok 2009 – finančná komisia pripravila návrh upraveného

rozpočtu obce, hlavne z dôvodu, že podielové dane boli v priebehu roka ponížené o 16,8%, čo v našom rozpočte predstavovalo – cca 29 874,53 € (900 000,-Sk).

V bode č.4 – Regionálny úrad verejného zdravotníctva schválil v našej obci „Prevádzkový poriadok pohrebiska“. Tento poriadok bude trvale zverejnený na Dome smútku.

V bode č.5 – poslanci prerokovali návrhy VZN obce, ktoré následne boli zverejnené na úradnej tabuli na pripomienkovanie. Následne budú tieto schválené obecným zastupiteľstvom na 25.zasadnutí OZ, tak aby obec mohla v zmysle týchto VZN postupovať od 1.1.2010.

PRIJATÉ UZNESENIA:

Uznesenie č.119/2009

OZ v Dolnom Srní schvaľuje Prevádzkový poriadok cintorín.

Uznesenie č.120/2009

OZ v Dolnom Srní schvaľuje návrh úpravy VZN o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady

a to zvýšenie základnej dane o 0,05%, pri orných pôdach o 0,02% a za komunálny odpad zvýšenie poplatku na osobu o 0,33%.

Uznesenie č.121/2009

OZ v Dolnom Srní schvaľuje návrh úpravy VZN zvýšenia poplatkov o 100% za pohrebné služby vykonávané vo sviatok, v sobotu a v nedeľu.

Uznesenie č.122/2009

OZ v Dolnom Srní schvaľuje predaj obecného pozemku na 20 parciel garáží pri 20 b.j. Dolné Srnie a prednostne ponúknuté obyvateľom bytovky, za sumu 829,85 € (25 000,-Sk) jednej parcely.

Uznesenie č.123/2009

OZ v Dolnom Srní schvaľuje návrhy investičných závažných komisií a ich predsedov.

Uznesenie č.124/2009

OZ v Dolnom Srní schvaľuje predĺženie Nájomnej zmluvy na školský byt p.Romana Malíčkovu s manželkou Evou, bytom Dolné Srnie č.170 na dobu 1 roku a nájomné upravilo na 70 € mesačne.

okienko starostu

Vážení občania,

čas, tento neúprosný fenomén. Veď ako keby sme pred pár dňami spoločne vítali Nový rok a už sú pred nami opäť vianočné sviatky, obdobie kedy sa navzájom obdarúvame, kedy vo chvíľach vianočnej pohody zabúdame na starosti, želáme si všetko dobré ale kedy aj spomíname na našich blízkych a bilancujeme.

Vo svojom príhovore by som teda chcel aj ja spomenúť, bilancovať a popriať.

Začiatok kalendárneho roka 2009 prekvapil nielen mňa ale celú spoločnosť, pretože asi nikto nečakal finančnú a hospodársku krízu. To sa samozrejme premietlo aj do investícií, ktoré malo vedenie obce naplánované. Napriek tomu sme dokončili plynovod v novom stavebnom obvode Žabinec, taktiež verejné osvetlenie v uvedenej časti, veríme, že aj dokončením odkanalizovania príválových dažďových vŕd pred rod. domom súp. č. 54 sme skultúrnilí a hlavne zvýšili bezpečnosť pri nastupovaní a vystupovaní z autobusu. Po rokoch žiadostí sa splnila túžba mnohých z nás po lepšej ceste cez našu obec.

Obec má schválený Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja, ktorý je jedným zo základných dokumentov, Územný plán obce má schválené prieskumy a rozbor, zadanie i návrh takže v budúcom kalendárnom roku je pred nami posledná fáza a bude na svete ďalší základný dokument. Tieto sú potrebné pre budúce smerovanie obce ako aj pre podávanie žiadostí o nenávratné finančné prostriedky z fondov EÚ.

Treba spomenúť aj bežnú každodennú prácu zamestnancov a taktiež samostatného stavebného úradu v našej obci, ktorý v prvom roku svojej činnosti vydal cca 46 rozhodnutí. Chcem sa aj touto cestou všetkým zamestnancom poďakovať za vykonanú prácu.

Naša práca mala však aj mínusy, napríklad nepodarilo sa nám získať grant na prestavbu kultúrneho domu, rekonštrukciu verejného osvetlenia, nestihli sme podať žiadosť o finančné prostriedky zo ŠFRB na stavbu Domova dôchodcov – nie však našou vinou, ale zdĺhavým rozhodovaním DEXIA Banky v otázke bankovej záruky.

V oblasti kultúry a matričnej činnosti sa obec orientovala na už tradičné podujatia: Deň matiek, Deň detí, II. ročník súťaže vo varení gulášu, spoločenské podujatie v rámci mesiaci úcty k starším ale aj šesť krát uvítanie detí do života, jedna svadba a jedna zlatá svadba, no bohužiaľ sme sa aj rozlúčili s jedenástimi občanmi, z ktorých dvoch vypravádzali na poslednej ceste zástupcovia obce.

Záverom by som chcel ešte poďakovať Obecnému zastupiteľstvu a samozrejme Vám Vážení spoluobčania za aktívnu pomoc a trpezlivosť pri riešení každodenných problémov našej obce.

Prajem Vám všetko najlepšie, krásne prežitie vianočných sviatkov veľa zdravia, šťastia v Novom roku 2010.

ANI OHNÚŤ, ANI ZLOMIŤ...

Piatok 20.novembra 2009 v Kultúrnom dome Dolné Srnie bola prezentácia knihy autora Jána Skovajsu - Ani ohnúť, ani zlomiť..., ktorá vychádza pri príležitosti 160.výročia Slovenského povstania (1848-1849). Názov knihy, zabalený do tajomného „Ani ohnúť, ani zlomiť...“ charakterizuje dobu, osoby a deje uvedené v tejto knihe s druhou časťou textu „...kto strachom zomiera, lajdáci mu zvonja“ krédo, s ktorým išli hurbanovskí bojovníci v Slovenskom povstaní 1848-1849 do boja za slobodu národa a Slovenska. Bolo by dobré, keby si celý terajší národ uvedomil, ako ťažko sa rodila sloboda a za akých obetí sme sa prebili až k dnešku. Aj o tom hovoril vo svojom príhovore predseda Matice slovenskej Ing.Jozef Markuš DrSc. V sprievodnom kultúrnom programe vystúpili:

- zaslúžila umelkyňa Eva Kristínová
- členovia opery SND v Bratislave – Mgr.art.Kristína Sroková a RNDr. Ján Marták a Viera Varinská.

Za pekný kultúrno-spoločenský piatkový podvečer ďakujeme hlavne autorovi knihy a organizátorom:

Obci Dolné Srnie, Miestnemu odboru Matice slovenskej v Dolnom Srní a Trenčianskemu osvetovému stredisku.

(p.Aižbeta Poláčková)

pokračovanie zo str. 1

Text piesne (v originálnom znení *Stille Nacht! Heilige Nacht!*) napísal v roku 1816 kaplán Joseph Mohr. K textu o pokojnej noci ho azda inšpirovali potulky alpskou prírodou v okolí dedinky Mariapfarr, kde pôsobil. O dva roky neskôr – počas Vianoc – navštívil v Oberndorfe svojho kamaráta a učiteľa Franza Grubera, ktorý bol hudobným skladateľom a na predložený text za necelú hodinu skomponoval melódiu. A tak na Vianoce v roku 1818, počas polnočnej omše v oberndorfskom kostole, pieseň zaznela po prvý raz. Oberndorfčanov koleda chytila za srdce a rýchlo sa udomácnila. To však Tichej noci k sláve nestačilo. Notový záznam ostal v kostole, kde ho o rok neskôr objavil opravár orgánov Karl Mauracher. Práve vďaka nemu sa koleda dostala do Zillertalu neďaleko Innsbrucku, kde ju Mauracher venoval dvom putovným muzikantským rodinám – Rainerovcom a Strasserovcom. Tí ju zaradili do svojho repertoáru. Cesta piesne k sláve sa mohla začať. V roku 1822 Rainerovci spievali Tichú noc pred rakúskym cisárom Františkom I. a ruským cárom Alexandrom I. očarený cár ich pozval do Ruska, kde odohrali sériu koncertov. Aj Strasserovci mali tú česť hrať koledu pred korunovanou hlavou. V roku 1834 zahrali Tichú noc pruskému kráľovi Friedrichovi Wilhelmovi IV. ten jej ako prvý dal punc oficiálnosti, kde rozhodol, že sa bude hrať v jeho katedrále každé Vianoce. Piesnička sa začala šíriť Európou a v roku 1839 ju Rainerovci pod názvom *Tirolská ľudová pesnička* priviezli aj do Ameriky. Je paradoxom, že skutočných autorov piesne sa sláva nedotkla a zomreli chudobní a zabudnutí. Dokonca dodnes ich väčšina spevníkov neuvádza, iba v najnovších vydaniach sa to napráva. Od roku 1818 text Tichej noci preložili do vyše tristo jazykov a nárečí. Čas radosti a Narodil sa Kristus Pán. Ide o dve z najpopulárnejších vianočných piesní a iste ich

aj tento rok budeme môcť počuť z rádia alebo televízie. Baroková pieseň *Čas radosti* vznikla pravdepodobne na Slovensku ako voľný preklad z latinčiny. V 17. storočí bola už v spevníku Cantus catholici, onedlho ju prevzala aj Tranovského Cithara sanctorum. Jasavá a dynamická koleda Narodil sa Kristus Pán pochádza pravdepodobne z Čiech, z dôb husitských v 15. storočí, hoci aj jej základ je pôvodne latinský. Čoskoro sa objavuje v slovenských katolíckych aj protestantských kancionáloch. Mimochodom, aj pesničku Narodil sa Kristus Pán nahrala v modernom háve v roku 1968 skupina Prúdy. Naša malá exkurzia po hudobných Vianociach sa končí, neostáva mi nič iné, len zaželať vám šťastné, veselé, požehnané... a muzikálne!

VIANOČNÉ ZVYKY A TRADÍCIE NA SLOVENSKU...

Na Slovensku sa na Vianoce, sviatky narodenia Ježiša Krista, pripravujeme už štyri týždne dopredu. Počas tohto obdobia nazývaného Advent, ktoré nám v sebe nesie posolstvo očakávania príchodu malého Ježiška, ľudia chodia do kostola, kupujú či pripravujú darčeky pre svojich blízkych, ozdobujú si svoje príbytky dekoráciami. Svoje nezastupiteľné miesto má adventný veniec, často krát z čejny, ktorý je ozdobený štyrmi sviecami zodpovedajúcimi počtu adventných nediel. Umocňuje vianočnú atmosféru v období pred Štedrým dňom, či už je umiestnený v byte na stole alebo zavesený na dverách. Je znamením nádeje a holdom tomu, ktorý prichádza. U detí je veľmi obľúbený adventný kalendár, ktorý prináša radosť a iskričky v očiach každý deň od 1. decembra, kedy si otvoria prvé okienko a nájdú v ňom nejakú tú sladkosť.

6. december – sviatok sv. Mikuláša majú vo veľkej obľube najmä deti. Tie si v podvečer predchádzajúceho dňa dávajú do okien vyčistené čižmičky, aby si ráno našli sladké dobroty a prekvapenia. Mikuláš má vo zvyku chodiť v sprievode s anjelom a čertom, ktorí mu pomáhajú rozdávať balíčky.

13. december – sviatok Lucie. Ľudia verili, že v tento deň môžu vidieť strigy, ale podľa najznámejšej ľúbostnej veštby si na Luciu dievčatá pripravili trinásť lístkov. Na dvanásť z nich napísali rôzne mužské mená, pričom posledný trinásť zostal prázdny. Lístičky poskladali a postupne, počas nasledujúcich dní ich po jednom zničili či páliili. Predposledný zničili na Štedrý deň ráno, a posledný otvorili večer. Meno, ktoré zostalo, malo byť meno budúceho manžela. Ak však zostal lístiček prázdny, dievčina sa budúci rok ešte vydať nemala.

24. december – Štedrý deň, začíname sláviť Vianoce. Na štedrý deň sa zvykne držať pôst, ktorý končí východom prvej hviezdy. Defom sa vravelo, že ak vydržia do večere nič nejest, uvidia zlatú hviezdu alebo zlaté prasiatko. V ten deň sa zdobia čoky, gazdinky pečú, varia a chystajú rôzne dobroty na štedrovečerný stôl. Medovníky a iné koláče majú už napečené niekoľko dní dopredu. V rôznych regiónoch Slovenska sa jedlá líšia podľa tradícií a zvykov. Na bohato prestretom štedrovečernom stole nesmie chýbať chlieb, cesnak, med, obľátky, kapustnica, ryba, zemiakový šalát, opekance, koláče, ovocie. Po večery sa spievajú koledy, rozbaľujú vianočné darčeky, na ktoré sa najviac tešia deti. Mnoho ľudí sa zúčastňuje polnočnej omše, aby oslávili narodenie Ježiša Krista.

25. decembra a 26. decembra zostáva rodina spolu, alebo navštevujú svojich príbuzných a priateľov.

Z NAŠEJ OBCE

DOPLNENIE INFORMÁCIÍ O ŠKOLSTVE V OBCI V ROKOCH 1991-1998.

Pani Trúsiková vykonala kus zaslúženej práce. Obnoviť činnosť ZŠ bola veľmi náročná a vyžadovala si veľa úsilia od zriaďovateľa i pracovníkov školy, aby ju uviedli do činnosti – upraviť priestory, zabezpečiť pomôcky na vyučovanie... V tom čase som pracovala v málotriednej škole v Kálnici. Po návrhu Školskej rady v Trenčíne som si podala žiadosť o preradenie do Kálnice do Dolného Srnia. Moja žiadosť bola kladne vybavená a začala som tu pracovať od roku 1991. V Dolnom Srni som pôsobila do roku 1998. Keďže so bola žiačkou učiteľov, ktorí boli mojimi vzormi, nechcela som sklamať ich dôveru a morálnu podporu, ktorú mi venovali počas štúdia, preto som vynakladala všetko úsilie, aby neupadla získaná úroveň výchovno-vzdelávacieho procesu. Pomocnú ruku pri materiálnom zabezpečení poskytl škole sponzor - JUDr. Marták a pán Poláček (nákup výkresov, zošitov, farbíčiek pre žiakov), čím čiastočne odbremenili finančné náklady rodičov. Pán Poláček uhradil i výdavky za autobus na výlete

v Bojniciach. Už vybratá hotovosť od rodičov bola s ich súhlasom použitá na nákup pomôcok pre ďalší školský rok. Veľké poďakovanie patrí i ostatným rodičom a občanom obce, ktorí sa zúčastňovali brigád úpravy okolia školy, ihriska a záhrady. Hoci škola fungovala len v jednej triede – striedalo sa vyučovanie spojením 1. a 2. ročníka so školskou družinou, v ktorej pracovala p. Mitanová Lenka, neustále sme sa snažili o spríjemnenie školského prostredia: starý školský nábytok bol nahradený novým, kúpené bolo zateplené linoleum, pohovka, koberec. Žiaci sa pri vzdelávacích činnostiach cítili ako v domácom prostredí. Veľkú pomoc pri osvojovaní vedomostí zohrala novozakúpená audiovizuálna technika. Vo vyučovacom procese sme sa riadili heslom: „Škola hrou.“ V tomto období sa kládol veľký dôraz na spoluprácu ZŠ a MŠ, preto boli samozrejmosťou spoločne organizované podujatia v budove MŠ, alebo kultúrnem dome. Okrem každoročne pripravovaných programov k Vianociam, Dňu matiek, boli

za pomoci rodičov uskutočnené i výlety – plavba loďou v Piešťanoch, Betlehem v Rajcekej Lesnej, zámok a ZOO v Bojniciach. Rodičia zúčastňujúci sa na výletoch hradili nielen výdavky za dieťa, ale i seba. Aj tak sa vždy našlo zopár ochotných podniknúť tieto výpravy s nami. Okrem pomoci pri dozore detí rozvíjala sa úzka spolupráca medzi rodičmi a školou. Deti MŠ a ZŠ sa predstavili i spoločným programovým pásmom pri príležitosti obnovenia názvu školy M. R. Štefánika za účasti predstaviteľov vlády. Žiaľ, ani jedna pracovníčka školy, alebo škôlky nebola prizvaná medzi hostí v Kultúrnom dome. Pracovníčky MŠ – p. riaditeľka Ikásová, učiteľky – p. Trchalová a p. Miková – dôsledne dbali na plnenie svojich povinností – deti predškolského veku boli vždy zaškolené na zodpovedajúcej úrovni ich možnostiam. Právom im za toto úsilie patrí naše poďakovanie a úctu. MŠ sa zviditeľnila zorganizovaním okresnej výstavy ručných prác a jarných zvykov v regióne. Výstava mala veľký úspech. Ručné

KEĎ SRŇANIA ODCHÁDZALI ZA CHLEBOM DO CUDZINY

Dnešná hospodárska kríza, ktorá postihla takmer celý svet mi dala podnet na spomienku na 30-te roky 20 storočia, keď v bývalej ČSR nebolo dostatok pracovných príležitostí a i značná časť občanov Dolné Srnie hľadala zdroj obživy v sezónnych prácach v zahraničí. Jednotlivci, ale i celé rodiny, ktoré vlastnili malé polia, odchádzali „za chlebom“ do Francie a USA. Paradoxom dneška je, že dnešná celosvetová hospodársko-finančná kríza by tieto výhody neposkytla, pretože mnohí naši mladí vzdelaní občania sa vracajú domov a tým zvyšujú nezamestnanosť u nás. O týchto sezónnych prácach v 30 rokoch písal vo Vestníku národopisej spoločnosti regionálny historik, náš rodák Štefan Margetin (v r.1965). spomínal si ako ma ako kronikára požiadal, aby som jeho záznamy doplnil poznatkami vtedajších ešte žijúcich občanov „sezónarov“ v kronike našej obce. Pre zaujímavosť, pre dnešnú generáciu som sa rozhodol navštíviť viacerých príslušníkov, ktorí ešte žili a vlastnili písomné doklady, a niektorí si i dopisovali (príp. sa i navštevovali).

Všetky mená uvádzané v ďalšej časti sú overené – autentické. Najviac „vystažovalcov“ v tých časoch bolo z terajšej „Francúzskej ulice“. Treba spomenúť, že takmer všetci vystažovalci boli v cudzine riadne poistení a dostávali po 2. svetovej vojne tzv. „bony“, ktorými si vylepšovali finančnú situáciu v rodinách. Za gazdov z Dolné Srnie chodievali títo: Gažo Ján (pred 1. svetovou vojnou), Blanár Ján (bol za gazdu 33 rokov), Drobný Juraj, Revay Ján, Havalec Štefan, Žákovíc Ján (Hrádze), Žákovíc Ján (Sluhých), Marták Ján (na Svetských dome). Na časy vystažovalstva si živo zaspomínala 90 ročná Mária Žákovícová (na brehu č.33) ešte ako slobodná slúžila u p. v Oise-Jankur-Sampier. Od r.1931 do r.1942 (11 rokov). Spolu s manželom pracovali vo Francúzsku ako poľnohosp. robotníci väčšinou pri pestovaní cukrovej repy. Za ťažko zarobené peniaze si potom v Dolnom Srni postavili rodinný dom a kúpili 12 „metric“ poľa, ktoré však prebralo v období kolektívizácie JRD Dolné Srnie. Rodičia p.Popelušáka Jána (č.298) pracovali vo Francúzsku v r.1925-1933. Sestra p.Popelušáka zaistila pracovné príležitosti na farme depart Sampier-Oise

pánu Popelušákovi Jánovi i s manželkou na 3-4 roky (v r.1937-1939). V poslednom roku museli práce prerušiť, pretože musel narukovať a v r.1940 ich zastihol i koniec vojny (vo Francúzsku) „Petainovo prímerie“. V r.1941 sa museli vrátiť domov. Po vojne pracoval p.Popelušák ako klampiar v Karís-Ruhe. Ťažké časy driny a odtrhania prežil vo Francii p.Miklánek Štefan (č.17). Tvrdá práca v rokoch 1924-1937 (teda 13 rokov) na farme „Potva“ zocelila telo p.Mikláneka. Je pozoruhodné, že tam sa i zoznámili a zosobášili s manželkou. Po príchode domov si „z práce rúk“ postavili v Dolnom

Srni v r. 1937 i rodinný dom. Ďalší „muž práce“ Mizerák Ján (na brehu), prežil časť svojho života vo Francii v r. 1930-1935 v ťažkej „lopote“ na poliach. Pracoval ako sezónny robotník, kde ako spomínal 100 robotníckych dní, denne nakladal hnoj ručne (za 6 tombú na deň). Po príchode do rodnej obce si postavil za 1 rok rodinný dom! Doma pokračoval v ťažkej práci na veľkostatku Černaya. Ako 16 ročná Ludmila Hargašová (rod.Ševčíková) odišla do Ameriky (Balti-More pri Yorku) na pozvanie svojho otca. Vyučila sa tam za kaderničku, túto cestu mala zabezpečenú prostredníctvom Červeného kríža ČSR. Po príchode domov sa vydala za Hargaša („Jendu“), ešte veľa rokov si s cudzinou dopisovala. Svoje detstvo prežila vo Francii i Mária Kramárová (č.278). Chodila tam i do školy. Jej rodičia tam pracovali na poľnohospodárskych prácach 11 rokov pracovali na poľnohospodárstve manželia Štefan a Anna Švachovci (č.d.73). odišli v r.1928. Tam sa im narodila i staršia dcéra Ludmila. Od roku 1925 pracovali na sezónnych prácach, ale i vo fabrike na plech manželia Juraj Zelko č.d.39 („na brehu“) s manželkou. I tejto rodine sa narodila dcéra Irena. Domov sa vrátili v r.1941. murárske, ale poľnohospodárske práce v Paríži vykonával p.Miklánek Martin (č.18). V roku 1929 prišla za ním i manželka, tam sa im narodila i dcéra. Keďže doma práce nebolo, odišli na nemecké majetky (pri Chebe) a v r.1958 sa vrátili domov. Šimovec Ján s manželkou (č.223) pracovali v r.1924-1937 (13 rokov) na farme, ale i v továrne na výrobu kvasníc. V r.1947 popri návšteve rodiska prezreli si Vysoké Tatry a žasli nad bohatým životom našich poľnohospodárov i výstavbou nových ulíc na dedinách. Juraj Križan švager p.Dzuráka (č.d.223) bol vo Francii od r.1926. Takmer 14 rokov pracovala (Seine-et-Oise) Gažová Alžbeta i s manželom (č.364). Brat p. Gažu Ján pracoval v Amerike pred 1. svetovou vojnou. Bratia Havalcoci (bratia p.Bachledovej) Juraj a Martin, bývajúci v Moravskom Lieskovom pracovali vo Francii. Rodina Slobodníková (č.274) ešte v r. 1923 pracovali vo farmách vo Francii. Sú tam aj pochovaní. Miklánek Ján aj s manželkou (č.265 Sula dom) odišli r.1928 za prácou do Francie aj ich strýc Miško Miklánek 16 rokov pracovali vo Francúzsku. Na poliach farmárov strávili i manželia Zelko Ján (č.166) v roku 1924-1940. Tam sa im narodili i 2 deti Anna a Viliam. Ako kuchárka pre chlapcov pracujúcich na farme bola Skovajsová Alžbeta (č.8), bol tam aj jej manžel. Okrucký Martin (č.41) s manželkou pracovali v r.1930-1938 vo Francii (Freury) pri Paríži. Ona ako zamestnanec čokoládovne, neskôr ako služobná. Tam sa im narodili aj 4 deti. Okrucký Juraj, brat Martina, ako slobodný odišiel r.1930 do Francie na sezónne práce. Domov sa vrátil pred 2. svetovou vojnou. Bachledová Anna (č.256) ako slobodná odišla v r.1934-36 na sezónne práce (v Colombe). V poľnohospodárskych prácach odpracoval 2 roky (v Orleans-Mamonie) i Bušo Martin (č.298). Nerad Štefan otec p.Takereovej pracoval i so synmi Štefanom a Jánom 2 roky vo Francii. Helíková Katarína rod.Žákovícová (sestra otca Miroslava Žákovica), pracovala v departmane „Chartier-Impase-Paríž“ na sezónnych prácach. Miroslav si dodnes dopisuje s 2 sesternicami. V r.1992 bol ich aj navštíviť. Prevažná väčšina spomínaných sezónnych robotníkov pracovala vo Francúzsku a preto si dodnes občania pochvalujú, že v ich obci majú „Francúzsku ulicu“. Na mnohé mená vystažovalcov si dnes už len spomínajú ich vnukovia resp. pravnukovia.

práce i jarná výzdoba sa všetkým páčila. Počas môjho pôsobenia tu pracovali nepedagogickí pracovníci, bez ktorých by prevádzka nebola reálna: p.Švachová Mária, Švachová Eva, p.Müllerová, p.Rehorová, sl.Šimová, p.Kucková, p.Popelková, p.Kahúnová. Počas materskej dovolenky pani Mitanovú zastupovali pracovníčky školstva – p.Moravčíková, p.Gajdošíková, p.Jamrichová. Keďže budova patrila pod správu MŠ už dlhé roky, treba poďakovať za úspešnú a hlavne rýchle vybavenú plynofikáciu p.lkášovej – riaditeľke MŠ. Pravdou je, že materiálne vybavenie sa nemohlo zrovnáť s plno organizovanými školami, ale i tak je smutné, že pre nezáujem rodičov bola táto škola zrušená.

(Mgr.Iveta Jurigová rod.Kucková)

(V čase pôsobenia v Dolnom Srni zachytil v kronike Ján Trúsik)

ROBIL SOM MAŠINISTU... (pokračovanie „Tak život chcel som žiť...“)

Najviac ma však od malička bavilo robiť pri strojoch a bol som šťastný, keď mi otec dovolil pomáhať mláťačkárovi - mašinstovi, ako sa mu hovorilo. Otec každé leto chodil do výžinku“ ujovi Černému ako špajzer a stohár. Pri mlatbe to boli najdôležitejšie a najzodpovednejšie funkcie. Šajzer podával obilie do bubna mláťačky a na ňom záležalo ako rýchlo, pritom však kvalitne sa obilie vymláti. Vzhľad stohov slamy bol vizitkou stohára i majiteľa, preto bolo čťou mať krásne postavený stoh. S otcom chodil som viac sezón mlátiť obilie po jednotlivých gaz-doch. Mlátiace súpravy prevážali sa z dvora do dvora konskými záprahmi, ak cesta viedla do kopca museli zapriahnuť aj štyri kone. Mojou dobrovoľnou povinnosťou bolo po pristavení súpravy „zakajkovať“ mláťačku. To znamenalo postaviť ju do vodorovnej polohy pomocou mechanického veľkého heveru tak, aby kolesá boli pevne uchytené v špeciálnych držiakoch. Potom som sa staral o dostatok vody v sude, z ktorého ju čerpal parný stroj – lokomobila a prikladal drevené polená na rošt, aby bol primeraný plameň a dostatok pary. S radosťou som odpískal parnou píšťalou prestávku, počas ktorej som vazelínou premazal ložiská na mláťačke a elevátore. Za odmenu sa mi ušlo tiež niečo pod zub – pochutnával som si najmä na jablko – makových štrúdlach, marhuľových a čerešňových koláčoch, ktoré gazdinky okrem iného jedla napiekli mlatcom. Z nich sa ušlo aj „komisárovi“ spolu so štamperlíkmi dobrej slivovice, aby privrel oči a zapísal o nejaký metrák obilia menej...

• V obci veľké mláťačky vlastnil strojník Ján Černý spolu s parnými strojmi na ich pohon a väčšinou mlátil u väčších gazdov. • V humne mal veľkú kôľňu pre stroje a v nej ešte v jeseň sme mlátili semenné dateloviny a semeno čistili na rajtároch s ručným pohonom. Občas sme sa povozili po humne na jeho novom traktory Fordson s kovovými obručami kôľ, ktorý dostal od UNRY. • Motor pracoval iba na petrolej. V dielni vyrábali drôtené pletivá na ploty a prvý v dedine kúpil malý motocykel MANET. • Rád som chodil aj s menšími mláťačkami, ktoré vlastnil pán Hargaš z Malého boku. K pohonu mláťačiek používal motory SLÁVIA. Tie sa štartovali ručným roztáčaním zotrvačnickového kolesa a po rozbehnutí vydávali typické zvuky čich-čich-čich a preto sme ich volali čichrnky (origináli možno vidieť v Slovenskom poľnohospodárskom múzeu v Nitre). Neskôr po roku 1948 vzniklo strojové družstvo, ktoré kúpilo traktor, samoviazač, novú mláťačku a elektromotor k jej pohonu. Na traktory pracoval ujo Miklánek (začas aj traktor ZETOR- 25 sa s remenicou používal pri mlatbe k pohonu mláťačky). V dolnom majeri bola spoločná práčovňa potom šrotovňa a pracoval tam môj krstný otec Ján Bušo takmer zdarma. Vtedy došlo k dvom tragickým udalostiam – pri kosení samo väzom odrezalo nohu pánovi Margetinovi a pri zväžaní dreva po lesnej ceste zahynul traktorista pán Miklánek. Postupne sa rozbiehali spoločné mlatby kovo-roľníkov, záhumienkárov, ktorí vlastnili menšie výmery polí. Svoje obilie v snopoch sústreďovali do kobylin na voľné miesto poniže Dolných mlynov pri Klanečnici – na spoločné mlatovisko.

Vážení bratia a sestry, vážení spoluobčania.

Vianoce sú pre veriacich ľudí obdobím, kedy si pripomíname príchod Božieho Syna. Boh sa rozhodol, že sám osobne vstúpi medzi nás ľudí „aby nám priniesol radostnú zvesť o odpustení našich hriechov. Svojim narodením, smrťou a zmŕtvychvstaním vykonal dielo spasenia človeka. Vstúpil do našej ľudskej biedy, aby ju sám na seba spoznal, zažil a to všetko preto, aby sme vedeli, že vie aké je to byť chudobným, že vie čo je to cítiť zimu, že vie aké je to, keď je niekto chudobný sám, opustený, sám so svojim krížom. Všetkým týmto nám zvestuje, že je s nami, že nie je proti nám. V slove Božom je napísané: Ale tým, ktorí ho prijali dal moc stať sa dieťkami Božími. Dielo, ktoré začal konať práve na Vianoce, je obrovská ponuka začať žiť spolu s Ním nový život. Kto tento nový život spolu s Ním začal, tomu dal moc stať sa dieťatom Božím. Prajem Vám, aby sme všetci tento nový život prijali a spolu s Ním vykročili k tomuto novému životu.

Mgr. Pavel Černaj
ev. a. v. farár

AKO SA RODIL CHLIEB A OHNIVÉ VODY

• Najväčšiu „pasíu“ som mal z pohľadu na veľký traktor BULLDOG z Bergelovho veľkostatku. Každé ráno pri štartovaní traktorista si kľakol alebo ľahol pod predok motora a letovacou lampou ho musel nahrievať. Tento traktor ťahal za sebou veľké pluh, no pri hlbokkej orbe mu výdatne pomáhali dve parné oračky. Lány za Klanečnicou v jeseň preorávali dvojstranným ručne s obsluhou riadeným pluhom ťahaným silnými ocelovými lanami, ktoré sa navíjali, resp. odvíjali z bubnov umiestnených pod kotlami oračiek. V každú jeseň sa zberala aj úroda cukrovej repy. Po vyoraní musela sa povyberať z pôdy, pohádzať na kopy a ručne osekať. Potom bulvy na veľkých vozoch s konskými a volskými záprahmi vozili do pálenice pri Bergelovom majetku a každoročne na začiatku zimy pállili pálenku. Vtedy sa široko-ďaleko šíriala aróma zmesi vône a zápachu z repných rezkov a melasy. Aj voda v potoku poriadne smrdela. Repné rezky používali ku kŕmeniu dobytky, podobne tiež repný list (skrojky). Dovážači krmiva mali pridelený pár volov, s ktorými na vozoch s vysokými, aj dvojmetrovými rebrinami dovážali od stohov slamy, zhrabky a plevy do maštálí. S príchodom zimy sedliaci vymenili vozy za sane a pri priaznivom počasí vyvážali na nich hnoj na

• svoje pásiky polí do „kôpok“. Tie potom vidlami porozhadzovali a skoro na jar zaorali. Gazda držal a riadil pluh s dvoma kolieskami (jedno bolo v obvode menšie, väčšie sledovalo brázdou). Menší roľníci orali s jedným koňom, bohatší s dvoma, ktoré držal za uzdu a viedol pomocník (žena, syn, dcéra). Do pluhov však zapriahli aj kravy. Denne takto našliapali dlhé kilometre po brázdach svojho často úzkeho ale dlhočizného poľa. Tí chudobnejší bez ťažných prostriedkov roľku si museli dať zobrať a hodnotu oračky obyčajne odrobiť v gazdovstve majiteľa koňa. Ako sa nakladalo s úrodou? Vymlátené obilie za Slovenského štátu bolo kontrolované vymenovanými komisármi už pri mláťačke, lebo určitú časť úrody bolo treba odovzdať štátu. Prax bola taká, že gazda snažil sa komisára oklamať rôznymi fintami, ale často aj komisár nejaký ten metráčik úmyselne „nevidel“.

(pokračovanie – Milan Bušo, Báhoň)

• Poznámka: Text neprešiel jazykovou úpravou, niektoré slová a ich skloňovanie je v nárečovom dialekte podjavorinského regiónu, resp. v tej dobe platnej gramatiky slovenského jazyka.

... aby sme sa pripodobnili Bohu

Medzi veľké postavy starovekého sveta patril macedónsky vojvodca Alexander Veľký. Okrem iných víťazstiev sa mu podarilo dobyť aj Perzskú ríšu. Po tomto víťazstve však pociťoval, že aj keď dobyl ríšu, nezískal si srdcia jej obyvateľov. Preto uvažoval, že sa pripodobní Peržanom. Začal sa obliekať ako oni, vystupovať ako oni, a vo všetkom im chcel byť podobný. Ale ani to nepomohlo. Peržania ho aj tak nemilovali.

Boh urobil ešte viac. Aby si získal naše srdcia, aby nás pripodobnil sebe, vzal si ľudské telo a stal sa podobným nám všetkým. Toto je radostné posolstvo Vianoc. Alexandrovi Veľkému sa nepodarilo, aby ho Peržania milovali. Podarilo sa to Ježišovi Kristovi?

Od prvých chvíľ jeho narodenia sú ľudia, ktorí ho milujú, ale aj nenávidia. Vieme asi pochopiť, ako ho milovali Panna Mária a sv. Jozef. Lásku k nemu prejavili aj pastieri a Traja kráľi. Ale je tam aj Herodes, ktorý ho chcel zabiť. Evanjelii nám hovoria o láske a zlobe ľudí voči nemu aj v čase, keď začal verejne účinkovať. Vidíme obrazy ľudí opustených chorých a hriešnych, ktorí Ježiša milujú. Je ale aj veľa takých, ktorým jeho prítomnosť prekáža. Jedni ho chcú ukameňovať, iní v ňom vidia spojenca s diablom, alebo nepriateľa národa. Pribijú ho na kríž, aby sa na chvíľku opájali pocitom, že si dokázali urobiť poriadok s nepohodlným človekom.

Ani po jeho zmŕtvychvstaní a nanebovstúpení sa táto rozpoltenosť voči nemu nemení. V celých ďalších dejinách môžeme hľadať na zástupy mučeníkov, vyznávačov, mužov, žien, mladých ľudí a detí, ktorí sú ochotní milovať ho a nasledovať. Ale s nimi kráčajú aj Ježišovi nepriatelia. Bojujú proti nemu a jeho Cirkvi všetkými možnými spôsobmi. Od písaného slova, cez výsmech, až po prenasledovanie. Tento dvojaký postoj voči Ježišovi pretrváva až po dnešný deň.

Vianočné dni sa nazývajú sviatkami pokoja a lásky. Dávajú nám možnosť zamyslieť sa nad vzťahmi s ľuďmi, s ktorými žijeme. A možno práve v týchto hodinách si uvedomujeme, že viac lásky sme dostali, ako sami rozдали. Uvažujeme nad tým, čo by sme mali v našich postojoch zmeniť, aby ľudia viac cítili, že nežijeme len sami pre seba. Naozaj, Vianoce majú tu veľkú moc, aby nám otvorili srdce na dlhšiu dobu a nie len na deň - dva.

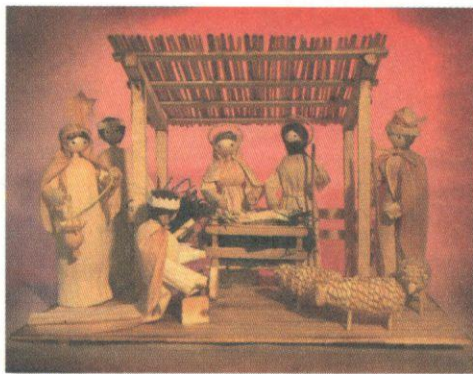
V týchto dňoch môžeme cítiť atmosféru lásky, ktorú vytvára náš vrelý vzťah k dieťaťu menom Ježiš. Toto dieťa ale vyrastie a bude túžiť, aby sme ho aj my milovali. Dospelý Ježiš nám bude stále pripomínať, že nás miluje, že my chceme pomôcť, že nás chce zachrániť. Napokon pred svojou smrťou vyhlási, že „nik nemá väčšiu lásku ako ten, kto položí svoj život za svojich priateľov“ (Jn 15, 13). Lenže on nám nebude rozprávať len o svojej láske k nám. On sa nás aj bude pýtať. A čo sa nás bude pýtať? Bude to otázka, akú položil Petrovi po svojom zmŕtvychvstaní: „Simon, syn Jánov, miluješ ma väčšie ako títo“? (Jn 21, 15) Vieme, že Peter tri razy odpovedal: áno. Ježiš mu potom odovzdáva pastierske poslanie v Cirkvi. Ale nie len to. Predpovedá mu, že za svoju lásku k nemu musí vydať bolestné a krvavé svedectvo. A to isté bude požadovať aj od nás. Bude chcieť, aby sme svoj vzťah k nemu, svoju lásku k nemu, prejavili svedectvom nášho života.

Možno sa teraz pýtate: v čom by malo spočívať naše svedectvo, náš dôkaz, že milujeme Ježiša? Zdá sa, že vhodnú odpoveď na túto otázku pre dnešnú dobu nám dáva sv. Pavol. V liste Rimanom vyzýva veriacich: „Nepripodobňujte sa tomuto svetu, ale premeňte sa obnou zmysľania, aby ste vedeli rozoznať, čo je Božia vôľa, čo je dobré, milé a dokonalé“ (Rim 12,2). Ak si vážne a zodpovedne uvedomíme, aký je mocný vplyv sveta, v podobe rozličných prúdov, názorov a hotových receptov na náš život, tak výzva sv. Pavla je naozaj skúškou nášho vzťahu k Ježišovi.

Tento stav by sme mohli charakterizovať ako napätie medzi kultúrou života podľa evanjelia a kultúrou života bez evanjeliových hodnôt. Evanjeliová kultúra života nám pomáha formovať našu osobnosť podľa Ježišovho učenia. V ňom sú zakomponované požiadavky mravnej úrovne; spravodlivých prejavov voči iným ľuďom; ochota byť láskavý, milosrdný a odpúšťajúci; úcta k životu od po-

čatia až po smrť; manželská vernosť a úcta k ľudskému telu; trpezlivé znášanie utrpenia a iných životných tragédií; nájsť si čas na modlitbu, sv. omšu a prijímanie sviatosti; učiť sa pôstom ovládať svoje telo; chrániť sa lakomstvom; dbať na svoju náboženskú úroveň a chrániť sa falošných náboženských prorokov; byť „svetlom sveta“ a „soľou zeme“ a nebáť sa šíriť evanjeliové hodnoty a vedieť za svoje presvedčenie znášať aj určité príkorria a výsmechy. Toto všetko, viac alebo menej, odmieta ten svet, ktorý chce formovať človeka bez Krista. A práve v takejto pozícii máme ostať verní Kristovi a tak dokazovať našu lásku k nemu. Ak neprijímame evanjeliovú kultúru života, tak podporujeme a prijímame kultúru, o ktorej sa Sv. Otec vyjadril, že je to „kultúra smrti“.

Americký prezident James Knox vo svojom posolstve Kongresu z 5. decembra 1848 oficiálne potvrdil výskyt zlata v Kalifornii. Táto správa o náleze zlata na rieke Sacramento vyvolala v americkej spoločnosti „zlatú horúčku“. Desatisíce dobrodruhov a zlatokopov prichádzali k rieke hľadať zlato. Z tohto obdobia sa zachoval aj nasledujúci príbeh: Medzi hľadajúcimi zlata a rýchleho zbohatnutia sa nachádzal aj muž, ktorý vôbec nepasoval do toho drsného prostredia. Bol úctívny, pomáhal iným a neopíjal sa. Často sa zdôveroval svojim kolegom, že snívá o takom svete, kde by vzájomná úcta, pravda a bratstvo boli základnými vzťahmi medzi ľuďmi. Všetci na neho pozerali s ľahkou iróniou.

Za nejaký čas prišiel medzi túto skupinu zlatokopov nový muž, tak isto hľadať zlato. Kohosi napadlo, že ho využijú na to, aby si vystrelili zo „snílka“, ktorý snívá o krajsom svete. Raz večer, po práci, ten nový muž - všetko to bolo narezírované - začal rozprávať o svojich cestách. Zvlášť farbisto rozprával o spoločnosti ľudí žijúcich na púšti: „vzájomná úcta, pravda a bratstvo sú fundamentom ich života“, ukončil svoje rozprávanie. Všetci čakali na reakciu „snílka“. Ten sa hneď opýtal, kde sa nachádza takéto miesto, zbalil sa a odišiel. Ostatní muži do rána pili a zabávali sa na tom, ako sa im žart vydaril. Nasledujúci deň ľutovali naivného muža, ktorý išiel hľadať lepší svet, ktorý nikde neexistuje. Za krátko všetci na neho zabudli.

Prešlo niekoľko rokov. Stalo sa, že jeden z tej skupiny zlatokopov prechádzal sám cez púšť a zablúdl. Hladný a vyčerpaný si spomenul na človeka, ktorého kedysi, spolu s ostatnými kumpánmi, poslal zo žartu na toto hrozné miesto... Za niekoľko dní, keď už ležal úplne vysilený, objavila ho skupina dobrých ľudí a zanesla ho do dediny, ktorá ležala uprostred púšte. Dedina bola nezvyčajne pekná a ľudia úctívni, šťastní a pohostinní. Po istom čase sa zoznámil s človekom, ktorý bol zodpovedný za celú komunitu. Bol ním ten muž, ktorý pred niekoľkými rokmi uveril historke o lepšom svete. Teraz usmievať a šťastny rozprával ako to ďalej pokračovalo. Keď prišiel na púšť nenašiel tam žiadnych ľudí, ktorí by vytvorili lepší svet a pochopili, že si z neho urobil žart. Nechcel sa ale už vrátiť do sveta zachváteného zlatou horúčkou. Usadil sa pri jednej oáze a po čase začali k nemu prichádzať ľudia, ktorí tak, ako on, snívajú o lepšom svete. A tak vznikla postupne dedina, kde vzájomná úcta, pravda a bratstvo sa stali skutočne základom každodenného života.

Nezdá sa vám, že aj náš svet sa podobá tomu pri rieke Sacramento, kde ľudia ako diví hľadali zlato? Kde sa za každú cenu chcú stať bohatými a šťastnými? Myslíte si, že to je evanjeliový model života? Že takto sa prejavuje láska ku Ježišovi? Nemali by sme predovšetkým my kresťania, podobne ako ten muž z príbehu, snívajú a krajsom a plnšom zmysle života? Nemali by sme začať sami od seba, od svojej rodiny a rozhodnúť sa žiť inak, ako nám diktuje svet hriechu, pôžitku a bohatstva? Myslíte si, že by sa nenašli ľudia, ktorí by nás začali obdivovať a ktorým by sme mohli pomôcť?

Alexander Veľký sa pripodobnil vo všetkom Peržanom a predsa ho nemilovali. Bolo to preto, lebo ľudia uzurpátorov nikdy nemilujú. Druhá božská osoba sa stala človekom, aby nás všetkých zachránila. My by sme Ježiša mali milovať, lebo on nie je uzurpátor, ale darca nového a šťastného života. Želám vám, aby vám srdce nehralo láskou k malému betlehemskému dieťaťu len dnes, ale aj potom, keď to dieťa prehovorí a bude nás volať, aby sme ho nasledovali.

OKIENKO MATERSKEJ ŠKÔLKY

10.októbra sa naše deti predstavili dôchodcom. Pod vedením p.učiteľky Brumerčíkovej vystúpili tieto deti: Tánička Adámková, Jakubko a Martinko Haruštiakovi, Filipko Kotian, Natálka Polaceková. Krátkym programom potešili srdiečka starčekov a stareniek.

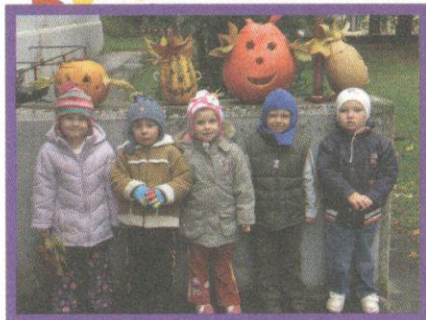
SVETLONOS – 19.októbra 2009 sa o 15.00 hodine premenil areál Materskej škôlky na tvorivú dielňu. Začali prichádzať mamičky, otcovia s veľkými dyňami. Spolu s deťmi vytvorili svetiacich svetlonosov a dozdobili prírodninami. Ako vznikali zachytil kamerou p.Marták, za čo mu pekne ďakujeme. Všetci sa spoločne so svetlonosmi vyfotili.

*Žlté obrie tekvice, tie vidno až z ulice.
Jakub, Martin dve z nich vzali,
vnútrajšok hneď vydlabali.*

*Všetko má ísť podľa plánu!
Vyrezali veľkú tlamu,
strašidelnú, divnú tvár,
vycerených zubov pár.*

*Hrôza srší z veľkých očí,
ešte nos – a tým to končí.
Spravili aj vlasy sami
zo zviazanej žltej slamy.*

„Ďakujeme“ vandalom za zničenie svetlonosov v Materskej škole!

2.10.2009 si naše deti a rodičia v Kultúrnom dome Dolné Srnie pozreli divadlo „Ako išlo vajce na vandrovkú“. Zahrali nám ho divadelníci „Srňačatá“ pod vedením Moniky Behulovej a Andrejky Jurišovej. Divadlo sa nám veľmi páčilo – ďakujeme.

Konečne! To bol výkrik nedočkavých detí, keď november zavrel za sebou dvere. Hurá december! Výskali deti v očakávaní najštedrejšieho mesiaca v roku. **V piatok 5.12.2009** nás o 9.30 hodine navštívil „Mikuláš“ a nebol sám. Sprevádzal ho čert. Keď zazvonil čarovný zvonec „Mikuláša“, všetci stíchli. Čert podaktorým

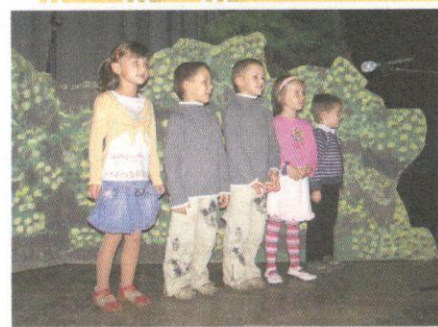
nahnal strach. Ale v našej škôlke sú iba dobré deti a tak sa nemuseli báť. Dokonca si mu niektoré deti sadli na kolena a vyfotili sa s ním. Naším hosťom sme zaspievali a zarecitovali „Mikulášske zimné piesne“. Všetky deti dostali bohaté balíčky vďaka sponzorom: COOP Jednota a školská jedáleň, p.Ján Žákovič st., p.Lenka Martáková,p.Milan Križák, obchod NIMA-p.Žákovicová.

Dňa 14.12.2009 sa naši škôlkari premenili na kuchárov a spolu s pani učiteľkami napiekli medovníčky na vianočnú besiedku.

*Medovníkmi vonia dom,
zvonček zvoní bim-bam-bom.
Zlatá hviezda nehom letí,
Vianoce sú, kričia deti.*

Zimné obdobie si ľudia oddávna spríjemňovali tým, že sa spolu stretávali viac. Aj my sa stretávame spolu s rodičmi a p. starostom pod stromčekom na vianočnej besiedke. Emotívne vystúpenie detí s podmanivými vianočnými melódiami budú nezabudnuteľnými chvíľami pre všetkých prítomných.

TAKTO SA ZABÁVALI NAŠI SENIORI

(p.riaditeľka MŠ K.Kovačovicová)

NA SPOLOČNOM POSEDENÍ DŮCHODCOV 10.10.2009

MIKULÁŠ v Dolnom Srní

Dňa 28.11.2009 sa konala „Katarínska zábava“, ktorú organizovala kultúrna komisia v spolupráci s Obecným úradom a poslancami OZ. Touto cestou ďakujem všetkým, ktorí si našli čas na zorganizovanie tohto podujatia, postarali sa o dobrú náladu a výborné občerstvenie. Výťažok bol použitý na zakúpenie „Mikulášskych balíčkov“. Mikuláš v sprievode anjela a čerta, sa prihovoril všetkým deťom dňa 4.12.2009 a rozdával dobroty. Radostnú atmosféru znásobili naši malí ochotníci „naše srňančatá“, ktorí sa nám predstavili svojím divadelným vystúpením – rozprávkou „O dvanástich mesiacoch“ a spevom kolied. Atmosféru dotvorili teplovzdušné papierové balóny, ktoré priniesol p.Ján Chropovský, ako sponzorský dar pre všetky naše deti pod názvom „Odkaz pre Ježiška“. Záverom Mikuláš poprial všetkým pokojné Vianoce.

DAŇ Z NEHNUTEĽNOSTÍ

Od 1.1.2010 začína nové zdaňovacie obdobie a preto by sme Vás radi upozornili na zmeny, ktoré na zdaňovacie obdobie roku 2010 nastali.

POVINNOSTI DAŇOVNÍKOV pre rok 2010

Daňovníci, ktorým vznikla daňová povinnosť nadobudnutím nehnuteľností, t.j. kúpou, obdarovaním, dedičstvom, zámenou, rozdelením a pod. sú povinní daňové priznanie podať správcovi dane **do 31. januára 2010**. Táto povinnosť sa týka i daňovníkov, u ktorých nastali zmeny skutočností rozhodujúcich na vyrubenie dane z nehnuteľností, ako je zmena výmery pozemkov, výmery zastavanej plochy u stavieb, zmena druhu stavby, vznik a zánik podmienok pre oslobodenie, alebo zníženie poplatku dane, vydanie stavebného povolenia v priebehu roku 2009, alebo vydanie kolaudačného rozhodnutia v priebehu roku 2009 a podobne. Daňovníci, u ktorých nedošlo k zmenám, daňové priznanie nepodávajú, správca dane obce Dolné Srnie vykoná iba prepočet.

Ak si daňovník nesplní oznamovaciu povinnosť, alebo nepodá daňové priznanie, správca dane môže uložiť pokutu v súlade so zákonom č. 511/1992 Zb., o správe daní a poplatkov, v znení neskorších predpisov.

VYRUBOVANIE DANE

Správca dane vyrubí daň platobným výmerom najneskôr do 15. mája 2010.

PLATENIE DANE

Daňovník vyrubenú daň na rok 2010 môže uhradiť i v hotovosti do pokladne Obce Dolné Srnie správcovi dane, **ale až po ubehnutí právoplatnosti platobného výmeru! Skôr nie!!!**

Vyrubenú daň na rok 2010 môže daňovník po ubehnutí právoplatnosti platobného výmeru vo výške nad sumu 16,60 eur platiť v dvoch splátkach. Prvá polovica je splatná do 31. mája 2010 a druhá polovica do 30. septembra 2010 bežného zdaňovacieho obdobia.

UPOMIENKY

Ak po uplynutí 30. septembra 2010 správca dane zistí, že daňovník nemá uhradenú celú daň z nehnuteľností na rok 2010 alebo jej adekvátnu časť, je povinný poslať upomienku o nesplnení si povinnosti.

Ak si daňovník nesplnil daňovú povinnosť do stanoveného termínu (t.j. 30. september 2010), hneď druhým dňom mu vzniká penále v súlade so zákonom č. 511/1992 Zb., o správe daní a poplatkov v znení neskorších predpisov.

Aktuálne hodnoty pôdy a sadzby dane z nehnuteľností odsúhlasené Obecným zastupiteľstvom v Dolnom Srní, dňa 5.11. 2009

Pozemky	Hodnota pôdy v eurách/m ²	Ročná sadzba (v %)
Orná pôda, chmelnice, vinice ovocné sady	0,4289	0,37
trvalé trávne porasty	0,1248	0,27
záhrady	1,3278	0,77
lesné pozemky, na ktorých sú hospodárske lesy	0,27	
rybníky s chovom rýb a ostatné hospod. využívané vodné plochy	0,27	
zastavané plochy a nádvorcia	1,3278	0,77
stavebné pozemky	13,2776	0,52
ostatné plochy okrem stavebných pozemkov	1,3278	0,77

Byty	Index v €/m ²	Ročná sadzba
Byty	A	0,099
Nebytové priestory patriace k bytom	B	0,099

Stavby	Index	Ročná sadzba v €/m ²
stavby na bývanie a ostatné stavby tvoriace príslušenstvo hlavnej stavby	A	0,099
stavby na pôdohosp. produkciu, skleníky, stavby pre vodné hospodárstvo, stavby využívané na skladovanie vlastnej pôdohosp. produkcie vrátane stavieb na vlastnú administratívu	B	0,099
stavby rekreačných a záhradkárskych chát a domčekov na individuálnu rekreáciu	C	0,137
samostatne stojace garáže a samostatné stavby hromadných garáží a stavby urč. alebo použ. na tieto účely postavené mimo bytových domov	D	0,199
priemyselné stavby, stavby slúžiace energetike, stavby slúžiace stavebníctvu, stavby využívané na skladovanie vlastnej produkcie vrátane stavieb na vlastnú administratívu	E	0,431
stavby na ostatné podnikanie a zárobkovú činnosť, skladovanie a administratívu, súvisiacu s ostatným podnikaním a so zárobkovou činnosťou s výnimkou PD	F	0,365
ostatné stavby	G	0,1

Pri viacpodlažných stavbách správca dane určuje príplatok za podlažia 0,033 €/m² za každé ďalšie podlažie okrem prvého nadzemného podlažia.

OSLOBODENIE OD DANE Z NEHNUTEĽNOSTÍ

- Správca dane ustanovuje, že od dane z pozemkov oslobodzuje:
 - pozemky, na ktorých sú cintoríny
 - pozemky verejne prístupných parkov, priestorov a športovísk
- Správca dane ustanovuje, že od dane zo stavieb oslobodzuje:
 - podzemné podlažie stavby na bývanie
 - stavby vo vlastníctve štátom uznannej cirkvi – kostol, zvonica, 50% fara
- Správca dane poskytuje zníženie dane zo stavieb a bytov:
 - 30% na stavby na bývanie a byty vo vlastníctve občanov s ťažkým zdravotným postihnutím, ktoré slúžia na ich trvalé bývanie

MIESTNY POPLATOK ZA KOMUNÁLNE ODPADY A DROBNÉ STAVEBNÉ ODPADY

Miestny poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady sa platí za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, ktoré vznikli na území Obce Dolné Srnie

Platiteľom poplatku je vlastník alebo správca nehnuteľnosti, bytu alebo nebytového priestoru. Ak je nehnuteľnosť, byt alebo nebytový priestor v spoluvlastníctve viacerých vlastníkov je platiteľom zástupca alebo správca určený vlastníckmi nehnuteľnosťami. Ak si vlastníci nehnuteľnosti neurčia zástupcu alebo správcu nehnuteľnosti, určí platiteľa obec. Ak je vlastníkom nehnuteľnosti štát alebo obec je platiteľom jej správca, resp. nájomca.

Aktuálna sadzba poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady odsúhlasená Obecným zastupiteľstvom v Dolnom Srní, dňa 5.11.2009.

Sadzba poplatku na rok 2010 pre fyzické osoby, zapojené do separovaného zberu odpadu je určená vo výške **10,29 € na osobu** za protihodnotu vyjadrenú v príslušnom počte žetónov – 2 ks na osobu.

Sadzba poplatku na rok 2010 pre podnikateľov je určená vo výške **20,25 € na osobu** za protihodnotu vyjadrenú v príslušnom počte žetónov – 2 ks na osobu.

Pri dokupovaní žetónov zmena nenastala – to znamená:

- fyzické osoby: 1ks / 1,66 €
- právnické osoby: 1ks/ 2,32 €

Bc. Michalcová, správca dane

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

ŠTATISTICKÉ ÚDAJE
KU DŇU 30. 11. 2009

Počet obyvateľov : 958
Z toho mužov : 449
Žien : 509

ŽIVOTNÉ JUBILEUM:

*...Čo Vám k Vášmu sviatku
priať...
Aby ste mali ľudí okolo seba
vždy radi.
Veľa zdravia, šťastia a lásky
– nič lepšie sa želať nedá.*

60 rokov

Peter Čavojský
Slávko Maliček

65 rokov

Eva Blažková
Libuša Margetinová

70 rokov

Elena Krokvičková

80 rokov

Elena Malíčková

Gratulujeme

Všetkým, ktorí si v mesiacoch
október, november a december
2009 pripomínate svoje krásne
meniny.

*Prekrásne meniny,
ako tie kvetiny, šťastia plný les
želáme Vám dnes.*

NOVÍ OBČIANKOVIA:

Adriána Hargašová
Katarína Uhríková
Natália Farkasová
Katka Žuchová

NAVŽDY NÁS OPUSTILI:

Oľga Chropovská
Oľga Holková
Miloš Marták

*„Je čas narodiť sa i čas umierať,
čas sadiť i čas vytrhať zasadené.
Pretrhne sa strieborný povrázok
a duša sa vzniesie k nebu...“*

PRISŤAHOVALI SA DO OBCE:

Gabriel Žolčák
Martin Žolčák
Katarína Žolčáková
Lucia Žolčáková
Radovan Čorňák
Matej Ondrejka

OKIENKO ZDRAVIA

Čaro Vianoc je zázrakom lásky, ktorá spája celú rodinu. Deti žujú z tejto atmosféry po celý svoj ďalší život a keď sa stanú tiež rodičmi, odovzdávajú radosť Vianoc svojim potomkom. Šťastné detstvo pomáha v živote prekonať mnoho ťažkostí. Vianoce sme slávili v duchu zvykov, ktoré dodržiavame dodnes. U mojej babičky nikdy nechýbali na vianočnom stole zázvorníky. Nemala som ich ako dieťa rada, ale s pribúdajúcim vekom, keď som zistila, ale zázračné účinky pre naše zdravie má práve zázvor, tak mu dávam zelenú... V čase Vianoc, keď dostávame do tela viac kalórií, zázvor a zázvorníky nám uľahčujú trávenie, očisťujú náš organizmus a zlepšuje sa i náš imunitný systém. Zázvor môžeme použiť i čerstvý pri nachladnutiach a chrípkach. Pomáha pri artritíde a reumatických bolestiach a to aplikáciou zázvorových obkladov, pridaných na kĺby alebo tvrdé časti tela. Tým sa podporí krvný obeh a pomôže sa k rozpusteniu usadenín. Veľmi dobre je namáčať si opuchnuté prsty alebo celé ruky či nohy asi na desať minút do horúcej vody so zázvorom. Ďalším účinným prostriedkom proti artritíde je každodenný zázvorový obklad v oblasti brucha. Vhodná je i masáž chrbtice utierkou namočenou v horúcej zázvorovej vode. Masírujte smerom dolu. Utiertku namočenú, vyžmýkame a trieme problémovú časť až do začervenenia pokožky.

(Mgr.Huličiaková Elena)

VÝBORNÝ RECEPT NA ZÁZVORNÍKY

Potrebuje: 10 žĺtkov, 2 celé vajcia, 1/2kg práškového cukru, 1 solamyl, 1/2kg hladkej múky špeciál, 2 lyžičky kávovej prášku do pečiva, 1/2 lyžičky sódy bikarbóny, 1 zázvor.

Postup: Žĺtky a celé vajcia vymiešame s cukrom, potom pridáme solamyl, sódu bikarbónu, prášok do pečiva a zázvor. Niekedy nepotrebuje celé množstvo, podľa veľkosti vajec. Vykrojiť najlepšie večer, nechať stáť na plechu a upiecť ráno. Pečieme na papier na pečenie. Prajem dobrú chuť, krásne Vianočné sviatky a pevné zdravie.

ORIEŠKOVO-ZÁZVOROVÉ ROŽTEKY (ASI 50 KUSOV)

Potrebuje: 75g kandizovaného zázvoru, 200g masla, 80g hnedého cukru, 50g agátového medu, 1ČL nastrúhanej kôry, 250g hladkej múky, 100g pomletých lieskových orieškov, 80g mandľových lupienok, soľ

Postup:

1. Zázvor úplne najemno nasekáme. Zmäknuté maslo, 60g cukru, med, štipku soli, nasekaný zázvor a nastrúhanú pomarančovú kôru dôkladne vymiešame. Vymiešame preosiatú múku a pomleté lieskové oriešky. Z cesta sformujeme guľu, ktorú zabalíme do potravinárskej fólie a necháme asi dve hodiny odležať na chladnom mieste.
2. Vychladnuté cesto po častiach vyberáme z chladničky, rozdelíme na kúsky vo veľkosti vlašského orecha a vyformujeme rožteky. Pospeme mandľovými lupienkami a zvyšným cukrom.
3. Pripravené rožteky poukladáme na plech vyložený papierom na pečenie. Vložíme do vyhriatej rúry a pri teplote 190/180°C pečieme asi 10 minút. Hotové pečivo necháme vychladnúť na plechu.

CYKLISTIKA

V minulom čísle sme písali o Róbertovi Lantajovi, ktorý absolvoval ULTRA MARATÓN. Čo je to v porovnaní s cestou v sedle bicykla, ktorá merala viac ako 3 000 km. Takúto cestu absolvoval náš spoluobčan, študent univerzity A. Dubčeka v Trenčíne Peter Müller. Čo ho viedlo spolu s priateľmi k tejto ceste? Dôvod výletu bol prozaický: vypadnúť za humnú, vidieť na vlastné oči miesta dovtedy videné iba na fotografiách, v prípade mojich kolegov aj vypadnúť z práce.

...cesta viedla cez Rakúsko, Slovinsko, do Chorvátska.

Vyrazili sme z pod mosta Lafranconi v Bratislave. Zľava: Mišo, Peter, Jano, Ladislav...

Všetko potrebné k ceste sme si viezli so sebou. Počasie nám nie vždy prišlo, ako keď sme šplhali od sedla Kapury v Chorvátsku. Konkrétne v tomto sedle bola teplota okolo 10 stupňov a na to, aby sme sa hore vôbec dostali bolo treba šliapať 14 km do kopca v hustej hmle.

Obrázok Senj ukazuje typickú situáciu každé ráno. Veľký neporiadok, naše rozložené veci prekážali bežcom, ktorí si v parku chodili ráno zabehať.

Nebolo to len tupé dupanie do pedálov, ale aj návšteva zaujímavých miest, vid. historické jadro Dubrovníka.

Na autobusovej stanici v Dubrovníku sa naša výprava scvrkla na 3-člennú. Janovi ukradli všetky doklady a bol nútený vrátiť sa domov.

(pokračovanie nabadúce – Peter Müller)

S ÚSMEVOM DO NOVÉHO ROKU...

Manželka:

- S autom je problém. V karburátore je voda.

Manžel:

- Voda v karburátore? Čo je to za hlúposť?

- Hovorím ti, že je voda v karburátore!

- Prosím ťa, veď ti ani nevieš, čo to je karburátor. Radšej sa na to pozriem. Kde je auto?

- V bazéne.

Mladá adeptka vodičského kurzu prechádza vozidlom autoškoly cez dedinu a na elektrickom stípe zbadá elektrikára. Chvíľu sa zamyslí a povie:

- Zbabelec.

Mladý muž sa pýta:

- Slečna, mám u vás šancu?

- Áno, ste druhý v poradí.

- A kto je prvý?

- Hocikto iný – odpovedá s úsmevom mladá dáma.

Mladý lord osloví svojho otca:

- Papá, chcel by som sa ženiť.

- A koho si chceš vziať?

- Záhradníka.

- Toho komunistu?

Všetko krásne v novom roku, dobrých ľudí popri boku. Vela šťastia, vela zdravia, nech sa všetky plány zdaria.

To Vám občanom Dolného Srnia želáme

Starosta, poslanci OZ a zamestnanci obce

... DOLNOSRNIANSKE noviny

Vydáva: Obecný úrad Dolné Srnie Na prípravu sa podielali: Ing. Peter Petkov, Alžbeta Poláčková, Monika Behulová Grafická úprava: Ivko Tlač: Tising spol. s.r.o., Nové Mesto nad Váhom Registrácia: EV 3881/09 www.dolnesrnie.sk Neprešlo jazykovou úpravou. Redakcia uverejňuje články, ktoré nemusia byť tožné s názorom redakcie.